

ANALIZA STANU GOSPODARAKI
ODPADAMI KOMUNALNYMI
NA TERENIE GMINY GRYFÓW ŚLĄSKI
ZA 2022 ROK

Gryfów Śląski, kwiecień 2023 r.

1. Wstęp

Obowiązek sporządzenia rocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi wynika z treści art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2519 z późn. zm.). W myśl art. 9tb ww. ustawy na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmioty zbierające odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne oraz na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych o czynnikach wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi burmistrz sporządza analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującą w szczególności:

- 1) możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- 4) liczbę mieszkańców,
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12,
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
- 7) ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- 8) uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych,
- 9) masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Głównym celem przedmiotowej analizy jest zatem dostarczenie niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Prezentowane opracowanie obejmuje okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

2. Ogólne informacje o systemie gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Gryfów Śląski w 2022 roku.

W 2022 roku gminnym systemem gospodarki odpadami komunalnymi objęte były zarówno nieruchomości zamieszkałe oraz częściowo nieruchomości niezamieszkałe, tj. zgodnie z treścią podjętej uchwały nr XXV/147/20 Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie przejęcia obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, gminnym systemem gospodarki odpadami objęte zostały wyłącznie nieruchomości:

- 1) tzw. „mieszane”, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne (np. salon fryzjerski w kamiennicy), z wyłączeniem nieruchomości stanowiących lokale gastronomiczne,
- 2) na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- 3) na których prowadzona jest działalność Urzędu Gminy i Miast Gryfów Śląski i innych jednostek organizacyjnych Gminy Gryfów Śląski oraz instytucji kultury Gminy Gryfów Śląski.

W ramach gminnego systemu gospodarki odpadami od właścicieli nieruchomości (u „źródła” powstawania odpadów) odbierane są odpady zmieszane oraz frakcje selektywnie zebranych odpadów komunalnych, tj.: papier, tworzywa sztuczne i metale, szkło oraz bioodpady.

Gmina w ramach funkcjonującego systemu gospodarki odpadami nie zapewnia właścicielom nieruchomości pojemników na odpady. Obowiązkiem wszystkich właścicieli nieruchomości jest wyposażenie posesji w pojemniki lub worki do gromadzenia odpadów komunalnych we własnym zakresie.

Na terenie Gminy funkcjonuje jeden stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowany przy ul. Kolejowej 42 w Gryfowie Śląskim. W 2022 roku PSZOK czynny był w dni robocze, od wtorku do piątku, w godzinach od 10.00 do 14.00 oraz w co drugą sobotę miesiąca od godziny 08.00 do 16.00. Do PSZOK-u w ramach ponoszonej opłaty za odpady przyjmowane są od mieszkańców m.in.: papier i tektura, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odzież i tekstylia, odpady ulegające biodegradacji (w tym odpady zielone), przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, lampy i urządzenia zawierające rtęć i freony, odpady budowlane i rozbiórkowe (w ilości 1 m³ od gospodarstwa domowego rocznie). Transport odpadów do PSZOK mieszkańcy zapewniają we własnym zakresie i na własny koszt. Przeterminowane leki zbierane są również w gryfowskich aptekach (w specjalnie przeznaczonych do tego celu pojemnikach).

Dodatkowo na terenie miasta Gryfów Śląski zlokalizowane są tzw. „gniazda” selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, czyli ogólnodostępne pojemniki, do których można wrzucać wydzielone frakcje selektywnie zebranych odpadów, tj.: papier, metale i tworzywa sztuczne, szkło oraz odpady biodegradowalne.

Odbiór odpadów zmieszanych oraz zebranych selektywnie od właścicieli nieruchomości odbywa się z częstotliwością określoną uchwałą nr XXV/150/20 z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Gryfów Śląski.

W wyniku przeprowadzonych przetargów, a następnie zgodnie z zawartymi umowami usługę odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych objętych gminnym systemem w 2022 roku świadczyło Konsorcjum firm: Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Izery” Sp. z o.o. ul. Kargula i Pawlaka 16, 59-623 Lubomierz oraz Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Lubaniu, ul. Bankowa 8, 59-800 Lubań. Wszystkie odebrane odpady z terenu gminy w ramach przedmiotowych umów kierowane były do Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lubaniu zgodnie z umową nr 31/2013 z dnia 06.03.2013 r. o przyjmowaniu odpadów komunalnych.

3. Analiza wysokości opłat oraz kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

3.1. Wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odebranymi z nieruchomości położonych na terenie gminy Gryfów Śląski.

Gmina w zamian za usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pobiera od właścicieli nieruchomości miesięczną opłatę. Wpływy z opłat za odpady w całości przeznaczone są na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, w tym kosztów odbioru, transportu oraz zagospodarowania odebranych z nieruchomości odpadów komunalnych.

Z uwagi na wzrastające koszty gminnego systemu gospodarki odpadami oraz niedobór środków finansowych na ich pokrycie, uchwałą nr XXXVII/210/21 Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odebranymi z nieruchomości położonych na terenie Gminy

Gryfów Śląski oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty, od dnia 1 stycznia 2022 roku została podwyższona opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi pochodzącymi z nieruchomości zamieszkałych- określana na podstawie ilości osób zamieszkujących daną nieruchomość, do wysokości **34 zł** od osoby. Jednocześnie utrzymano na dotychczasowym poziomie zwolnienie w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w przydomowym kompostowniku, w wysokości **2 zł** od osoby zamieszkującej przedmiotową nieruchomość. Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wszyscy właściciele nieruchomości zobligowani są do segregacji odpadów. Jeżeli właściciel nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, zmuszony będzie do ponoszenia opłaty podwyższonej, stanowiącej dwukrotność wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalonej uchwałą XXXVII/210/21 z dnia 30 listopada 2021 r. Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski za odpady zbierane selektywnie.

W przypadku nieruchomości niezamieszkałych objętych gminnym systemem gospodarki odpadami wysokość miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami określana jest na podstawie zadeklarowanej ilości i pojemności pojemników. W tabeli 1. przedstawiono miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości niezamieszkałych obowiązujące w 2022 r.

Tabela 3.1. Miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości niezamieszkałych, obowiązujące na terenie gminy Gryfów Śląski w 2022 roku.

rodzaj pojemnik	miesięczna opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pojemnik
120 l	24,00 zł
240 l	48,00 zł
1100 l	220,00 zł

Dla nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe obowiązywała roczna stawka opłaty w wysokości **191 zł** od nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

3.2. Dane dotyczące liczby mieszkańców oraz złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Liczba mieszkańców Gminy Gryfów Śląski na dzień 31.12.2022 r. zameldowanych na pobyt stały wynosiła 8 794 osób (według danych z ewidencji ludności), w tym:

- miasto – 5 898 osób, co stanowi 67 % mieszkańców gminy,
- sołectwa – 2 896 osób, co stanowi 33% mieszkańców gminy.

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (według złożonych deklaracji- stan na dzień 31.12.2022 r.) zostało objętych 2 100 nieruchomości zamieszkałych (w których wg. danych z deklaracji zamieszkuje 7 089 osób), 118 nieruchomości niezamieszkałych oraz 39 nieruchomości rekreacyjno-wypoczynkowych. Różnica pomiędzy ilością osób zameldowanych na terenie Gminy oraz ilością osób wskazaną w deklaracjach wynika z faktu, iż część mieszkańców pracuje za granicą lub studiuje mieszkając w innym mieście. Niestety niektórzy właściciele nieruchomości celowo zaniżając faktyczną liczbą domowników w składanych przez siebie deklaracjach, szczególnie dotyczy to zabudowy wielolokalowej w mieście.

Na dzień 31.12.2022 r. na terenie gminy zgłoszonych było 906 nieruchomości jednorodzinnych, na których powstające odpady biodegradowalne kompostowane były w przydomowych kompostownikach. Z ulgi „za kompostownik” skorzystały 2 428 osoby.

3.3. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W 2022 roku nie wydano żadnej decyzji administracyjnej z art. 6 ust 1-12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust 1 ww. ustawy.

4. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2022 roku.

4.1. Koszty odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Gryfów Śląski i transportu do instalacji komunalnej w Lubaniu oraz zagospodarowania odpadów przez instalację.

Zgodnie z zawartą umową nr U/0227/2021 z dnia 01.12.2021 r. oraz U/0171/2022 z dnia 27.06.2022 r. koszt odbioru 1 tony odpadów komunalnych z terenu gminy Gryfów Śląski oraz ich transport do instalacji w Lubaniu w 2022 roku został przedstawiony w tabeli nr 4.1. Cennik przyjęcia 1 tony odpadów komunalnych przez instalację w Lubaniu został przedstawiony w tabeli 4.2.

Tabela 4.1. Koszt transportu 1 tony odpadów w 2022 roku.

Koszt transportu 1 tony odpadów odebranych z terenu gminy w poszczególnych latach [zł brutto]				
2020	2021	2022		
		odbior odpadów z poszczególnych punktów:	I półrocze	II półrocze
313,20	453,60	1) od właścicieli nieruchomości	480,60	518,40
		2) z PSZOK-u i aptek	368,28	405,00
		3) z ogólnodostępnych pojemników (ludmerów)	697,68	766,80

Koszt transportu w 2021 roku wzrósł o ok. 45 % w stosunku do roku 2020r., w 2022 roku I półrocze średni koszt transportu wzrósł o ok. 14% w stosunku do 2021 roku, oraz o 9% w II półroczu 2022r. w stosunku do I półrocza.

Tabela 4.2. Cennik przyjęcia 1 tony odpadów komunalnych przez Instalację Komunalną w Lubaniu w 2022 roku.

Koszt zagospodarowania 1 tony odpadów [zł brutto]				wzrost cen w 2022 w stosunku do 2021 [%]
Rodzaj odpadów	2020 rok	2021 rok	2022 rok	
Odpady wielkogabarytowe	648,00	950,40	950,40	0
Zużyte opony	432,00	540,00	1080,00	100
Odzież	302,40	950,40	1140,48	20
Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	59,40	59,40	99,79	68
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	0,00	0,00	1080,00	
Odpady ulegające biodegradacji	211,68	319,68	383,40	20
Farby, tusze, farby drukarskie, kleje	648,00	745,20	864,00	15
Lampy fluorescencyjne	0,00	0,00	864,00	
Tworzywa sztuczne	138,24	354,24	411,48	16
Papier i tektura	100,44	166,32	199,80	20
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	469,80	586,44	703,08	20
Szkło	86,40	140,40	168,48	20
Leki	138,24	162,00	194,40	20

4.2. Zestawienie kosztów poniesionych w 2022 roku przez Gminę na system gospodarowania odpadami komunalnymi.

W tabeli poniżej została przedstawiona analiza kosztów funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2022 roku.

Tabela 4.3. Zestawienie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w 2022 roku.

1. Wpływy (dochody otrzymane z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.)	2 975 065,77 zł
2. Wydatki poniesione w 2022 roku na system gospodarki odpadami, w tym:	3 079 942,44 zł
- Koszt odbioru i transportu odpadów do Instalacji Komunalnej w Lubaniu	1 332 434,38 zł
- Koszt zagospodarowania odpadów przez Instalację Komunalną w Lubaniu	1 555 731,66 zł
- Koszty prowadzenia PSZOK-u	41 400,00 zł
3. Bilans wpływów i wydatków	- 104 876,67 zł
4. Nadwyżka	BRAK
5. Zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2022 r. (powstałe od początku funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami, tj. 2013 roku)	515 973,23 zł
- zaległość powstała w 2022 r.	218 218,32 zł

Pozostałe, nie wymienione w tabeli powyżej, koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi związane były z obsługą administracyjną systemu, w tym m.in. wynagrodzeniami/szkoleniami pracowników, zakupem worków, sprzątaniem „dzikich wysypisk odpadów” itd.

Jak wynika z przeprowadzonej analizy wpływy pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2022 roku nie pokryły w całości kosztów funkcjonowania systemu. Nie mniej jednak wpłynęły na obniżenie ujemnego bilansu wpływów i wydatków, który w 2022 roku wyniósł - 104 876,67 zł dla porównania w 2021 roku miał on wartość -633 651,97 zł. Bezpośredni wpływ na utrzymujący się deficyt środków w systemie gospodarki odpadami mają stale rosnące koszty transportu, jak i zagospodarowania odpadów komunalnych.

Porównanie dochodów i wydatków związanych z funkcjonowaniem gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2021 oraz 2022 roku.

Tabela 4.4. Zestawienie wszystkich dochodów i wydatków związanych z funkcjonowaniem gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2020 oraz 2022 roku.

	2021	2022
Dochody	2 179 676,97	2 975 065,77
Wydatki	2 813 328,94	3 079 942,44
Bilans kosztów	-633 651,97	- 104 876,67

5. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Gryfów Śląski w 2022 roku.

Na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmioty zbierające odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne oraz na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi poniżej przedstawiono dane o ilości wytworzonych odpadów na terenie gminy Gryfów Śląski w 2022 roku.

W tabeli 5.1 przedstawiono zestawienie odebranych w 2022 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski odpadów komunalnych (w ramach umowy z Gminą).

Tabela 5.1. Masa odpadów komunalnych odebranych w 2022 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski na podstawie umowy z Gminą Gryfów Śląski (z uwzględnieniem odpadów odebranych z PSZOK).

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
20 03 01	niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1707,08
20 01 01	papier i tektura	70,13
20 01 02	szkło	204,06
20 01 39	tworzywa sztuczne	191,29
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	318,63
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	81,98
17 01 01	odpady betonowe oraz gruz betonowy	62,90
20 01 36	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	7,72
20 01 27*	farby, tłuszcze, kleje i żywica zawierająca substancje niebezpieczne	2,32
20 01 32	leki	0,61
16 01 03	zużyte opony	21,96
20 01 10	odzież	5,92
20 02 21	lampy fluorescencyjne	0,16
Łącznie		2674,76

(źródło: karty przekazania odpadów komunalnych, sprawozdania podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Gryfów Śląski)

Tabela 5.2. Masa odpadów komunalnych odebranych w 2022 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski na podstawie indywidualnych umów z właścicielami nieruchomości

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
20 03 01	niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	172,482
20 01 01	papier i tektura	8,435
20 01 02	szkło	6,014
20 01 39	tworzywa sztuczne	16,43
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	0,339
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	10,82
17 01 01	odpady betonowe oraz gruz betonowy	2,6
17 01 07	zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych	7,42
17 09 04	zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	32,98
17 03 80	odpadowa papa	1,06
17 01 02	gruz ceglany	5,98
20 02 03	inne nieulegające biodegradacji	36,82
Łącznie		301,38

(źródło: dane pochodzące ze sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Gryfów Śląski na podstawie umów z właścicielami nieruchomości)

Tabela 5.3. Masa odpadów komunalnych zebranych w 2022 roku w punktach zbierających odpady komunalne zlokalizowanych na terenie Gminy Gryfów Śląski

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	15,228
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	14,89
15 01 04	Opakowania z metali	41,9706
razem		72,0886

(źródło: dane pochodzą ze sprawozdań podmiotów zbierających odpady komunalne)

W tabeli 5.4. przedstawiono zestawienie ilości zebranych odpadów w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ul. Kolejowej 42 w Gryfowie Śląskim.

Tabela 5.4. Odpady zebrane w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w 2022r.

Kod odpadów	Rodzaj zebranych odpadów komunalnych	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	81,98
17 01 01	odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	62,90
20 01 39	tworzywa sztuczne	2,81
20 01 36	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	7,72
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	13,08
20 01 27*	farby, tusze, farby drukarskie, kleje i żywica zawierająca substancje niebezpieczne	2,32
16 01 03	zużyte opony	21,96
20 01 02	szkło	9,40
20 01 01	papier i tektura	3,84
20 02 21	lampy fluorescencyjne	0,16
20 01 10	odzież	5,92
razem		212,09

(źródło: karty przekazania odpadów komunalnych)

W tabeli 5.5 zostało przedstawione porównanie ilości głównych frakcji odpadów komunalnych, tj. niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, tworzyw sztucznych, szkła, papieru oraz odpadów biodegradowalnych odebranych z terenu Gminy Gryfów Śląskim w latach 2018-2022.

Tabela 5.5. Porównanie ilości odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Gryfów Śląski w latach 2018-2022.

		Masa odebranych odpadów z terenu Gminy Gryfów Śląski [Mg]				
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	2018	2019	2020	2021	2022
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2 368,35	2 319,23	2 068,84	1949,52	1879,562
20 01 01	Papier i tektura	57,23	61,65	78,62	81,81	78,565
20 01 02	Szkło	174,23	161,52	215,41	242,89	210,074
20 01 39	Tworzywa sztuczne	105,09	131,31	196,29	221,48	207,72
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	202,87	197,73	367,07	341,5	318,969

W 2022 roku z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Gryfowie Śląskim skorzystało 1 259 osób. W tabeli poniżej została przedstawiona ilość osób z poszczególnych miejscowości gminy, które przekazały swoje odpady do ww. punktu.

Tabela 5.6. Ilość osób, które skorzystały z PSZOK w 2022 roku.

Nazwa miejscowości	Ilość osób, które skorzystały z PSZOK-u
Gryfów Śląski	1004
Wieża	56
Młyńsko	20
Proszówka	36
Ubocze	101
Rząsiny	17
Wolbromów	2
Krzewie Wielkie	24
razem	1 259

6. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 699 ze zm.) jako przetwarzanie odpadów rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych związane są z ich zagospodarowaniem w poszczególnych instalacjach odzysku (głównie instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych) lub unieszkodliwiania (głównie składowanie odpadów na składowiskach).

Na terenie gminy Gryfów Śląski nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości na podstawie umowy z Gminą zobowiązany jest przekazać wszystkie odebrane z jej terytorium odpady komunalne do Instalacji w Lubaniu. W skład instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów wchodzi:

- linia sortownicza odpadów zmieszanych,
- plac stabilizacji/kompostownia,
- instalacja do kompostowania (kompostownia tunelowa) oraz inne budowle związane z prowadzonym systemem wykorzystywania odpadów pochodzenia biologicznego,

- instalacja do produkcji komponentów lub paliwa alternatywnego z odpadów komunalnych – produkcja paliwa alternatywnego.

Do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów służy plac stabilizacji/kompostownia. Pozostałe odpady przeznaczone do składowania kierowane są na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

6.1. Informacja o masie odpadów powstałych po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych przekazanych do składowania.

W 2022 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski odebrano łącznie 1 879,5620 Mg odpadów o kodzie 20 03 01, tj. niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, które następnie przekazano do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych. Spośród odebranych zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych z terenu Gminy Gryfów Śląski, po sortowaniu powstałe odpady o kodach: 19 12 12- inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11- 620,41 Mg, 19 05 99 inne niewymienione odpady- 443,9068 Mg oraz 19 95 03 kompost nieodpowiadający wymaganiom (nienadający się do wykorzystania) - 0,0097 Mg, o łącznej masie 1064,3265 Mg zostały przekazane do składowania na składowisku odpadów innych niż niebezpiecznych i obojętnych, co stanowiło 57 % całkowitej masy odebranych zmieszanych odpadów komunalnych.

6.2. Informacja o masie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

W 2022 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski odebrano łącznie 318,969 Mg odpadów ulegających biodegradacji. Odpady odebrane na podstawie umowy z Gminą (318,63Mg) zostały przekazane do instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów zielonych i innych bioodpadów w Lubaniu ul. Bazaltowa 1, a następnie część z nich w ilości 197,04 Mg została poddana procesowi kompostowania (R3) a 121,59 Mg odpadów zostało zmagazynowanych na terenie instalacji. Zgodnie z treścią ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach należy ograniczać masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przez gminę Gryfów Śląski w analizowanym okresie wyniósł **23,03 %**. Zgodnie z wytycznymi dot. sporządzania sprawozdań burmistrza z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2022 rok. informację dotyczącą osiągniętego poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania umieszcza się w przedmiotowym sprawozdaniu, jednak zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 poz. 2412) za 2022 rok nie został określony poziom jaki gmina winna osiągnąć.

7. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych zebranych z terenu Gminy Gryfów Śląski w 2022 roku wyniósł 19,8179 %. Został on obliczony zgonie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz. U. z 2021 poz. 1530). Zgodnie z art. 3b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.: Dz.U. z 2022 r. poz. 2519 ze zm.) wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych za 2022 rok, w wysokości co najmniej 25 % wagowo, nie został zatem osiągnięty.

8. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Zgodnie z treścią ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 699 ze zm.) przez pojęcie termiczne przekształcanie odpadów rozumie się:

- a) spalanie odpadów przez ich utlenianie,
- b) inne niż wskazane w pkt a procesy termicznego przetwarzania odpadów, w tym pirolizę, gazowanie i proces plazmowy, o ile substancje powstające podczas tych procesów są następnie spalane.

Zgodnie ze złożonym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi odpady o kodzie 16 01 03, tj. zużyte opony o masie 21,96 Mg, 19 12 10- odpady palne (paliwo alternatywne) powstałe po sortowaniu odpadów selektywnie odebranych i zebranych, przekazanych do termicznego przekształcenia o masie 36,59 Mg oraz odpady o kodzie 20 01 27* farby, tłuszcze, kleje i żywica zawierająca substancje niebezpieczne – 2,32 Mg oraz 200132 -leki- 0,61 Mg, zostały przekazane do termicznego przekształcenia. Biorąc pod uwagę łączną ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Gryfów Śląski w 2022 r., tj. 2913,4886 Mg, stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcenia w stosunku do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy wyniósł 2 %.

9. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Podstawową potrzebą inwestycyjną w Gminie Gryfów Śląski jest budowa nowego lub unowocześnienie i rozbudowa istniejącego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), która bez pozyskania środków zewnętrznych nie będzie mogła zostać zrealizowana, ze względu na deficyt środków w budżecie.

10. Podsumowanie i wnioski.

Przedmiotowa analiza miała na celu zweryfikować możliwości techniczne i organizacyjne Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Gmina zapewnia swoim mieszkańcom odbiór wszystkich odpadów komunalnych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. W ostatnich latach zauważalny jest spadek ilości odbieranych z terenu gminy odpadów zmieszanych przy jednoczesnym zwiększeniu się ilości odpadów selektywnie zbieranych, w tym odpadów przyjmowanych przez PSZOK. Taki trend świadczyć może o większej świadomości mieszkańców w zakresie właściwego postępowania z odpadami oraz o słuszności działań podejmowanych przez Gminę w zakresie gospodarki odpadami.

W dalszym ciągu należy zachęcać mieszkańców domków jednorodzinnych, szczególnie mieszkających na terenach wiejskich, do kompostowania bioodpadów w przydomowych kompostownikach. Masa odpadów kompostowanych w przydomowych kompostownikach uwzględniana jest przy wyliczaniu poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia, co wpływa korzystnie na podwyższenie ww. poziomu, którego w analizowanym okresie nie udało się osiągnąć. Poza tym, im więcej osób będzie kompostowało bioodpady w przydomowych kompostownikach, tym mniej ich trafi do gminnego systemu, co pozytywnie wpłynie na obniżenie kosztów transportu i zagospodarowania tego rodzaju odpadów.

Jak wynika z przeprowadzonej analizy finansowej systemu wpływy pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2022 roku nie pokryły w całości kosztów jego funkcjonowania. Nie mniej jednak podjęte przez gminę działania (wyłączenie z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi części nieruchomości niezamieszkałych, prowadzenia działań kontrolnych oraz podwyższenie wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi) wpłynęły na obniżenie ujemnego bilansu wpływów i wydatków, który w 2022 roku wyniósł - 104 876,67 zł. Dla porównania w 2021 roku miał on wartość -633 651,97 zł. Należy podkreślić, że bezpośredni wpływ na utrzymujący się deficyt środków w systemie gospodarki odpadami mają stale rosnące koszty transportu, jak i zagospodarowania odpadów komunalnych.

W związku z powyższym priorytetowym zadaniem na kolejne lata jest edukacja oraz uświadamianie mieszkańców gminy co do konieczności ograniczania ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz ich selektywnej zbiórki, w celu obniżenia kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie, wyeliminowania składowania odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych (tzw. „dzikich wysypisk odpadów”) oraz osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu i odzysku. Jednocześnie należy położyć większy nacisk na kontrolę właścicieli nieruchomości pod kątem wywiązywania się z ciążących na nich obowiązków z zakresu gospodarki odpadami, o których mowa w art.5 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Sporządziła:

Agnieszka Olszówka

insp. ds. gospodarki odpadami

Urzędu Gminy i Miasta w Gryfowie Śląskim